

NaturErhvervstyrelsen
Center for Jordbrug, Planter
Den 19. maj 2014
Sagsnr.: 11-3041-000004
JSH/-

Referat
af
21. møde i Udvalget for Planter og Plantesundhed
torsdag den 8. maj 2014

Mødet blev holdt hos NaturErhvervstyrelsen, København

Deltagere: Steen Lykke Nielsen, Århus Universitet, formand
Hans M. Hedegaard, Dansk Skovforening
Lise Nistrup Jørgensen, Århus Universitet
Per Boisen Andersen, Danske Havecentre
Anne Fabricius, Dansk Gartneri
Iben M. Thomsen, Københavns Universitet
Annie Enkegaard, Århus Universitet
Ghita Cordsen Nielsen, Videncentret for Landbrug
David Collinge, Københavns Universitet
Hans Peter Ravn, Københavns Universitet
Bent Leonhard, Dansk Gartneri, Gartnerirådgivningen
Ednar Gadelha Wulff, Fødevarestyrelsen
Jørgen Søggaard Hansen, NaturErhvervstyrelsen

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden blev godkendt med tilføjelser til dagsordenpunkterne 2, 4, 5 og 9.

2. Orientering fra formanden og sekretariatet

a) Invitation fra Naturstyrelsen og NaturErhvervstyrelsen om et dialogmøde med Skovrådet den 20. maj 2014

Formanden refererede til nyligt udsendte indbydelse.

b) Temadag den 5. maj 2014 om kommende forordning om planteforneringsmateriale

NaturErhvervstyrelsen orienterede kort om indholdet fra den afholdte temadag i NaturErhvervstyrelsen.

3. Opfølgning siden udvalgets 20. møde

a) *Status for rammebeskrivelser for arbejdsgrupper under UFPP, ved NaturErhvervstyrelsen*
NaturErhvervstyrelsen orienterede om, at der stadig var få tekstmæssige udeståender før udkast til rammebeskrivelser for de 2 faste arbejdsgrupper under Udvalget (gartneri- og planteskoleplanter hhv. kartofler) kan sendes til kommentering i grupperne. Forventer at det kan ske betids til at Udvalget kan få noget at se til næste ordinære møde.

b) *Status for "Pest reporting", ved NaturErhvervstyrelsen*
NaturErhvervstyrelsen orienterede om metodik og status for arbejdet med at kvalitetssikre informationer om dansk status for forekomst af planteskadegørere (pest status). Gennemgangen omfatter EPPO PQR samt CABI/Plantwise databaserne.

Udvalget havde på sidste udvalgsmøde konstateret, at det vil være svært at styre en kvalitetssikring af oplysningerne uden at alt, der ønskes publiceret, så skal ind over en central national instans til validering og at der også er eksempler på, at faktiske forekomster ikke nævnes i databaserne.

På dette udvalgsmøde blev der givet udtryk for følgende:

- Ønske om, når arbejdet var mere fremskredent, at se en liste over, hvor der er kritiske fejloplysninger i forhold til væsentlige skadegørere på for Danmark vigtige kulturer
- Forslag om at bruge de aggregerede oplysninger om konstaterede planteskadegørere, der må være opbygget gennem årene fra undersøgelser/analyser af prøver
- Spørgsmål om, hvor vidtrækkende anmeldepligten for karantæneskadegørere er?

Til sidstnævnte spørgsmål oplystes, at der kun er formel anmeldepligt for alle borgere i fht enkelte EU hasteforanstaltninger. Øvrig anmeldepligt om forekomst eller mistanke om karantæneskadegørere vedrører de professionelle registrerede operatører samt internt i fht Fødevarestyrelsens analysearbejde.

4. Aktuelle sager på internationalt plan på plante- og plantesundhedsområdet

a) *Opdatering om EUPHRESKO*

Formanden orienterede om fortsættelsen af Euphresco-netværket med 28 partnere i nyt EPPO-regi. Steen Lykke Nielsen er fortsat faglig repræsentant i netværket og fra dansk side er det nu NaturErhvervstyrelsen, der er partner.

På et spørgsmål fra udvalget om også Miljøministeriet/Naturstyrelsen blev hørt om ønsker til potentielle forskningsemner, oplyste formanden, at han hidtil har spurgt i den phytosanitære gruppe samt her i udvalget, om man har ideer og ønsker til emner for EUPHRESKO forskningsprojekter.

b) Orientering fra "EFSA Scientific network on Plant Health" møde

NaturErhvervstyrelsen orienterede kort fra deltagelsen i sidste EFSA netværksmøde. Der henvises til udsendt note. Forud for netværksmødet afholdtes en EFSA-EPPO workshop om dataindsamling/datasamlinger til risikoanalysearbejde. Det havde været en succes og et godt tegn på og udbytte af det intensiverede samarbejde mellem EPPO og EFSA.

c) Status i forhold til EU bestræbelserne på at få ophævet det aktuelle russiske midlertidige importstop for kartofler og planter til plantning fra EU

NaturErhvervstyrelsen opdaterede udvalget hvad angår status for forhandlinger og initiativer for at søge eksporten normaliseret. I bestræbelserne på at facilitere at danske læggekartoffeleksportører vil kunne komme til at eksportere igen (udløst af den særlige mulighed, der viste sig sidste efterår grundet russisk mangelsituation og pres fra importører) har NaturErhvervstyrelsen opdateret informationerne på hjemmesiden (se: <http://agrifish.dk/international-trade/export-to-the-russian-federation/>) og har derudover henvendt sig til de russiske myndigheder. En reaktion fra de russiske myndigheder på, hvad næste skridt skal være, afventes pt. Der er ønsker om en snarlig løsning, idet der alligevel har vist sig konkrete danske interesser i eksport i indeværende sæson.

d) EU hasteforanstaltninger mod Xylella fastidiosa

Formanden introducerede. Aarhus Universitet havde støttet NaturErhvervstyrelsen med en hasteuttalelse om faglig baggrund om skadegørers biologiske, underarters værtspektrum og den formodede betydning for danske forhold. Bakterien vurderes at ville kunne leve under danske forhold, men ikke trives særligt godt, grundet vores rel. lave temperaturforhold i vækstsæsonen.

Fra Fødevarestyrelsens lab. bemærkede man, at det er kommet frem, at der er et stort sammenfald hvad angår karakteristika for den population, der nu gør skade i Italien og karakteristika for populationen i Costa Rica. Det kunne indikere smitekildens oprindelse.

Fra danske Havecentres side oplystes det, at en stor del af det prydblantemateriale, der finder vej via danske plantebutikker til danskernes havestuer mv., kommer fra netop det angrebne Lecce-område i Italien. Henviste også til observationer fra Ontario i Canada, hvor *X. fastidiosa* kan give problemer i varme somre.

e) Indført EU hasteforanstaltning med importforbud for frugt og grønt produkter fra Indien

NaturErhvervstyrelsen orienterede om netop iværksatte EU hasteforanstaltninger med importforbud indtil udgangen af 2015 for en række frugter og grønsager fra Indien. Det skyldes mange afvisninger af partier fra Indien med karantæneskadegørere og er et eksempel på de aktive handlemuligheder, den eksisterende EU plantesundhedsordning indeholder.

f) Kinesisk importforbud for asketræ fra en række europæiske lande

På forespørgsel fra Københavns Universitets side oplyste NaturErhvervstyrelsen, hvad status er for sagen. NaturErhvervstyrelsen nævnte, at de danske input fra Københavns Universitet og Dansk Skovforening til styrelsen havde høstet stor anerkendelse, da styrelsen sendte materialet videre til Europakommissionen mhp at anmode Kommissionen om at rejse sagen over for Kina. Kommissionen havde brugt materialet som grundlag for en henvendelse til de kinesiske myndigheder, med forespørgsel om hvad Kina foretager nationalt for at hindre

asketoptørresvampens udbredelse (ikke mindst i lyset af de nye oplysninger om at svampen faktisk stammer fra Asien og er indført derfra til Europa) og et kinesisk svar afventes nu.

5. Elementer fra forhandlingerne om forslag til nye EU forordninger

a) Status for EU forhandlingerne

NaturErhvervstyrelsen orienterede om status for EU forhandlingerne om forslaget til en ny plantesundhedsforordning.

b) Væsentligste emner fra forhandlingerne pt:

b1) Forslag til EU importreglerne ("lukket" versus "åbent" system)

NaturErhvervstyrelsen redegjorde for de forslag fra forsk. side, der er fremme vedr. om EU skal introducere et mere "lukket" importregime (med positivtlisting af det, der er tilladt) eller fastholde det eksisterende mere "åbne" system, med nogle skærper. Der arbejdes på et kompromis og Danmark er med i forarbejdet til dette.

Fra Københavns Universitets side nævnte man at fokus på farerne fra import af planter til plantning samt træ til energiformål bør have højest prioritet. Eksempelvis er der angreb af Emerald ashborer, asiatisk askepragt bille (*Agrilus glabripennis*) i asketræskove i Moskvaområdet. Det døde træ sælges til energiformål, herunder til EU området. Det kan medføre fare for spredning af billen.

Udvalget havde ikke bemærkninger til eller indsigelser imod at fastholde den hidtidige danske forhandlingslinje, at EU bør fastholde et risikobaseret "åbent" importsystem.

b2) Forslag til ændring af plantepasreglerne/sporbarhedskrav

NaturErhvervstyrelsen skitserede, hvad forslaget til justeringer af plantepasystemet indeholder, i samspil med nye krav til sporbarhed via dokumentation hos operatørerne. Forslaget inkluderer, at der skal stilles krav om plantepas på alle partier af planter til plantning (herunder færdige pottedplanter i engros led), samt en række nærmere definerede produkter. Hvis det gennemføres som foreslået, vil det stort set, med nogle nuanceforskelle måske i fht registreringspligt for operatører, svare til det eksisterende danske system, var NaturErhvervstyrelsens vurdering.

Udvalget havde ikke umiddelbart indsigelser imod at fastholde den hidtidige danske forhandlingslinje, at plantepaskrav til alle planter til plantning fastholdes. Introduktionen af et EU plantepaslogo vurderedes som en god ide. Betegnelsen "mærkeseddel" virkede umiddelbart for indskrænkende i fht fremtidens plantepas. Mere elektroniske løsninger bør muliggøres. Fra planteskoleside kvitteredes positivt for den store erhvervsinddragelse, der havde været i forbindelse med at finde praktiske løsninger, da plantepasystemet oprindeligt blev indført. Disse gode erfaringer med samarbejde kan med fordel videreføres.

Det aftaltes, at der søges arrangeret et særligt møde snarest om en mere detaljeret gennemgang og drøftelse af EU forslagene til fremtidigt plantepasystem og de danske praktiske ønsker til dette, med henblik på at sikre at det bliver operationelt for aktørerne i hverdagen. Den aftalte deltagergruppe er NaturErhvervstyrelsen og de erhvervsrepræsentanter, som udvalgsrepræsentanterne for Dansk Gartneri, Danske planteskoler og Landbrug og Fødevarer

vælger at inddrage. NaturErhvervstyrelsen indkalder, når der foreligger tilbagemeldinger med deltagerkreds og ønsker til mødedag.

b3) Forslag til registreringskrav

NaturErhvervstyrelsen redegjorde for forhandlingssituationen, hvor flere lande, herunder Danmark, fortsat finder forslaget for uklart. Udvalget bekræftede opbakning til den danske forhandlingslinje med oplæg til et ret vidtgående registreringskrav, inkluderende nuancering af hvad de fsk. professionelle operatører i fsk. led skal være omfattet af i forhold til grad af registreringspligt.

6. Det plantesundhedsmæssige beredskab og overvågningen for planteskadegørere

a) Overvågningsplanen for 2014

NaturErhvervstyrelsens oversigt over fokus for overvågningen i 2014 var rundsendt til Udvalget, som kvitterede for dette. Følgende gode råd og tilbud blev nævnt:

- se også efter *Agrilus* i brændepartier
- skovejere er blevet bedt om at melde ind til Københavns Universitet, om man har planter af *Rhododendron* i skoven og man har spurgt, om man vil være positivt indstillet over for at have testkit for *P. ramorum* med rundt i skoven og tage prøver og sende dem ind. Hvis det aktualiseres, kunne det aftales, at NaturErhvervstyrelsen får et præj med en geografisk position, hvis der identificeres positive udslag via brugen af testkits.
- Det synes overflødig at bruge ressourcer på at undersøge for PSTVd (kartoffeltenknoldviroid) i danske læggekartofler. Der dyrkes ikke læggekartofler i Danmark fra de områder, hvor viroidet forekommer.

NaturErhvervstyrelsen takkede for input.

b) Orientering om mulighed for EU – medfinansiering af nationale overvågningsprogrammer for 2015

NaturErhvervstyrelsen orienterede kort om de muligheder, der iværksættes allerede fra 2015, for EU medfinansiering af den nationale overvågning, forudsat nogle anbefalede prioriteringer følges. NaturErhvervstyrelsen oplyste, at man fra dansk side havde indsendt en ansøgning, som respekterer EU prioriteringerne og som, hvis EU-medfinansiering kan opnås, vil føre til en betragtelig aktivitetsforøgelse i den danske overvågning.

c) Arbejdet med plantesundhedsberedskabet

NaturErhvervstyrelsen orienterede kort om at styrelsen arbejder på en opdatering af beskrivelsen af det danske beredskab på plantesundhedsområdet. Der orienteres nærmere om det på fællesmødet med Skovrådet den 20., maj 2014.

d) "Sentinel plantings" (bilag udsendt)

Formanden forklarede baggrunden og formålet med EUPHRESKO projektet. Det går ud på at observere "fangplanter" og give svaret på det hidtil ubesvarede spørgsmål: "Hvad bliver det næste problem i vores område" og vil derfor kunne give værdifuldt input til en ny og mere forebyggende EU plantesundhedsordning. Der har indtil nu kun været få parter, der er gået med i projektet og flere er, forudsat man kan finansiere det, meget velkomne, typisk botaniske haver.

7. Skovtræer og træ. Aktuelle emner

a) Dialogmøde for UFPP og Skovrådet 20. maj 2014

Efter en kort orientering om baggrunden for at mødet den 20. maj med Skovrådet afholdes fik formanden nogle input fra udvalget til hvad hans præsentation af udvalgets arbejdsområde og initiativer med fordel kunne indeholde. Stikord var:

- Nævne nogle væsentlige input/råd fra Udvalget til NaturErhvervstyrelsen
- Nævne identificerede udfordringer
  - o Fare for mangel på ressourcepersoner/svært at fastholde ekspertiseniveau
  - o Mangel på erfarne laboratorier at kunne sende planteprøver til
  - o Den primære landbrugsfokus i Danmark begrænser måske ekspertiseadgang på andre områder
  - o Svigtende statsfinansiering. Ingen diagnosetjenester mv uden betaling

b) UK hasteforanstaltninger mod kastanjekræft (*Cryphonectria parasitica*) og platanvisnesyge (*Certocystis platani*)

Formanden spurgte, om det er noget, vi skal være bekymret for i Danmark. Vurderingen var, at platanvisnesyge ville kunne udgøre et alvorligt problem, hvis den kom til Danmark. Tilsyneladende sker det ikke, er erfaringen hidtil. Det bør sonderes nærmere, hvad der er bevæggrunden for de engelske tiltag.

Fra Københavns Universitet nævnte man supplerende et nyt fænomen med bakterieflåd-agtige symptomer på platantræer i Tyskland, som man bør holde øje med og finde en forklaring på.

c) Ny afvisning ved import af *Anoplophora glabripennis* i DK

NaturErhvervstyrelsen orienterede kort om en konstatering af levende larver af asiatisk træbuk i ISPM 15-mærket træemballage tilbage i februar måned med et parti skifer fra Kina.

8. Kartofler. Aktuelle emner

a) Elementer i ny bekendtgørelse om kartofler

Formanden og NaturErhvervstyrelsen orienterede kort om de ændringer, der er sket i den nye bekendtgørelse om kartofler i fht ny liste over planteskadegørere, kerneplanter af kartofler skal være testet og fundet fri for, opbevaringskrav mv. (tidl. beskrevet som det danske kartoffelmeristemprogram). Testkrav for karantæneskadegørere er fjernet.

b) Kort status for fund af hvid kartoffelcystenematode, *Globodera pallida*

NaturErhvervstyrelsen gav status for fund af *G. pallida* i Danmark. Der er nu 6 fund i konsumkartoffelavlens og 3 i læggekartoffelavlens. Fødevarestyrelsen oplyste, at der pt. ikke sker patotypebestemmelse ved fund. Udvalget drøftede kort, hvilke problemstillinger fundene af *G. pallida* i Danmark rejser i fht. gængse sorters resistens og anvendelse i udryddelsesøjemed.

9. Væksthus- og planteskoleplanter samt frugtavl. Aktuelle emner

a) Regler for postpakker, internethandel og håndbagage

Der orienteredes fra drøftelserne i arbejdsgruppen for gartneri- og planteskoleplanter om emneområdet, hvor det blev besluttet, at NaturErhvervstyrelsen tager initiativ til udarbejdelse af informationsmateriale til internetbutikker og rejsende. Art. 70 i forslag til ny plantesundhedsforordning omhandler også emnet, pegede NaturErhvervstyrelsen på.

10. Landbrugsafgrøder. Aktuelle emner

a) EU afreguleringen af Diabrotica virgifera som karantæneskadegører

Formanden ridsede historikken op. På et tidspunkt drøftedes en model på EU-plan om at stille krav om barriereområder i kanten af angrebne områder. Dette blev ikke realiseret og i stedet er der sket en afregulering, baseret på mange angrebne områders vurdering af at skadegøreren kan håndteres.

Fra Landbrug & Fødevarer undrede man sig over ikke i Udvalget at have været blevet holdt orienteret undervejs af NaturErhvervstyrelsen om at det gik i retning af en afregulering. Det kom som en pludselig ny information, at hasteforanstaltningen og karantæneskadegøreren var blevet afreguleret. NaturErhvervstyrelsen bekræftede, at Udvalget tidligere var blevet holdt tæt orienteret om EU overvejelserne, inkl. om den omfattende EU rapport for snart et par år siden, med scenariebeskrivelser for handlemuligheder. NaturErhvervstyrelsen beklagede ikke at have holdt Udvalget tilstrækkeligt orienteret i de afsluttende faser hen imod en afregulering. Styrelsen havde henholdt sig til den forhandlingsramme, Udvalget tidligere havde anbefalet, om at en beskyttelse kun skulle søges opretholdt for Danmark hvis det ikke indebar nye ekstra byrder.

11. Eventuelt, herunder fastsættelse af næste møde

Der informeredes fra Københavns Universitets side om at

- Man har udarbejdet en rapport med pathway-analyse for ikke hjemmehørende invasive arter samt opdateret Nobanis-listning i fht oplysninger om økologisk påvirkning.
- buksbomhækkene i Barokhaven ved Fredensborg Slot er massivt inficeret med en buksbom-nematode. Det har været svært at diagnosticere og forårsager at alt skal ryddes og lægges om.

Fødevarestyrelsen oplyste, at man har vundet en diagnoseopgave, omfattende en bred vifte af karantæneskadegørere, som den svenske plantesundhedsmyndighed har haft i udbud. Den supplerer den opgave, Fødevarestyrelsen allerede varetager for Jordbruksverket på kartoffelanalyseområdet.

Næste udvalgmøde aftaltes at skulle afholdes tirsdag den 28. oktober 2014 med ekskursion til Arboretet i Hørsholm.